

განვითარება:

განვითარება	— 6 მან. ქაშ.	5 მან. ქაშ.
ნახევრის წლის	3 ვ	2 ვ
სპეციალის — 1 ვ	75 1 ვ	50 5 ვ
ერთის ოჯის — 1 ვ	60 1 ვ	50 5 ვ
ცალკე ნორის — 1 ვ	12 1 ვ	10 5 ვ

განვითარება, დოკუმენტი და
სტატია, მიღება სხვა და სხვა უნიკატი.
ასე განვითარების წევაზე, ასევე ასე,
სტრიქონზე 8 ქაშ. და ასეთა განვითარების
სტატია 1/2 ქაშ.

საქართველოს სალიცენციურო გაზეთი

წალიწადი მემკვიდრეობის

შინაგანი

სა

კნელი მირვნის კუროთხევა იყო სექტე-
მბრივი 29-ს, 1868, ეს იგი მიღის მეხუთე წე-
ლიწადი.—

შემდეგ მოვიხდი ბოლიშე ამსთანა ძოკ-
ლე და გადარეულ კორრესპონდენციაზე,
რადგანაც დიდი ხანია გადმოსული იარ ამ
სათაორე ქვეყნებში, და ქართული ენა მარ-
ტოობისაგამო აღარ მეხერხება კარგა, და უფ-
რო იმიტომ, რო არ დავკარგო ჩემი რჯუ-
ლის ენა, და ცოტაც არი ვაცნობო როგორ-
მე მცირედ მცირნელებს — აქაურობის გადა-
კარგული ადგილის ანბები — გავდედე მოწე-
რილობა, რომელიცა, მაქვს იმედი, არ იქნე-
ბა უკანასკნელი, თუ არ დამიშუნეთ. —

8 մարտ, 1872 թ.

၁၂၈၃

ერთს მოსკოვის გაზეთში სწერენ, ამბობენ,
რომ სახელმწიფო აჩევნა თავის უკანას-
კნელ სხდომაზე, მაისის 15-ს, პოლიტიკურ
საქმეებში გარეული დამნაშავეების თაობაზე
მოილაპარიკებსაც. სხვათა შორის ამბობენ,
რომ ამნაირი დამნაშავეების საქმის განხილვა
ჟემდეგში, სამოსამართლო პალატას მაგისტრათ,
ცალკე სენატორების კამისიას ექნება მინდო-
ბილიო. ყოველ წელიწადს თორმეტი სენა-
ტორი დაინიშნებათ, რომელთაგან წილის
ყრიო ამორჩევიან რამდენიმე პირი იმ პო-
ლიტიკური საქმის განსახილვათ, რომელიც
იმ წელს მოხდება. სენატორებს გარდა იმათ
განსამართლებაში დაესწრებიან სხვა და სხვა
წოდების წარმომადგენელნი, ე. ი. თავადაზ-
ნაურობისა, მოქალაქეებისა და გლეხებისა.

* * *

ჩევნშა მკათხველმა იცის, რომ რუსეთის
საზოგადოება და გაზეთ-ჟურნალები ძალიან
არ ემაღრიელებოდნენ იმ ახალ ფორმის კა-
ნონებს, რომელიც შარშან შემოიღეს და
რომლითაც განსაკუთრებით წიგნების გაგზა-
ნა ფორმით ერთობ ძირიათ ჯდებოდა. რად-
გონაც ფორმის დეპარტამენტს ყოველი შხრი-
ლამ ესმოდა ეს უკმაყოფილობა ახალს წეს-
დებულებაზე, ამიტომ თვითონვე შესცვალა

სისი და ძალის პირველიდამ გაიიფა ფონ-
ტით წიგნების გზავნა. ამბობენ, რომ ამ გა-
რემოვებას ძალიან დიდი გავლენა ჰქონდა
წიგნების ვაჭრობაზედაც; ასე რომ ამ მაისის
განმავლობაში პეტრებულიდამ და მოსკოვი-
დამ დაღ-ძალი წიგნები იგზავნება სხვა და
სხვა გუბერნიის ქალაქებში და განსაკუთრე-
ბით სახალხო წიგნები ძალიან ისყიდება.

* * *

მინსკის გუბერნიაში რამდენიმე სოფლის
გლეხებს, რომელნიც თ. ვიტგენშტეინის
დროებით-ვალდებული ყმები არიან,—არეუ-
ლობა მოუხდენიათ იმის გამო, რომ კამისიას
მოუმატებია იმათვეის მიწის გამოსასყიდველი
ფულების ჯამი. ერთი რუსული გაზეთის
კორრეციპონდენტი აი რას იწერება ამის თა-
ობაზე: «ეს სამი კვირაა, რაც სამი ათასი
თოვებით, დანებითა და კეტებით დაირალე-
ბული გლეხი დას სოფლებში და არ ემორ-
ჩილება კამისის განკარგულებას მიწის გა-
მოსასყიდი ფულების მომატების თაობაზე.
მთაერობამ იმათ დასამშევიდებელათ გაეზიარა
ჯერ ერთი პოლიციის ჩინოვნიკი და სამასი
სალდათი; მაგრამ გლეხებმა სალდათები იფ-
რინეს და პოლიციის ჩინოვნიკი კი დაიჭირე-
და ბნელ სარდაფში ჩამოჰყედის. მერე გუბერ-
ნატორს მომრიგებელი შუამავალი გაუგზავ-
ნია, მაგრამ ვერც ამას გაურიგებია რა და
დაბრუნებულა. » ეს ამბავი მაისის 2-ს მოხდა

კურორტებს პონდერტი იწერება, რომ დღეს თვით
იონ მინერალუმ გრძელნატორი მიღის იქ დ
ინ ჯარებიც მიჰყავს აჭან ყებული გლეხები
დასამშენებლათაო.

ელადიმირის გუბერნიის ეროვამ თხავნ
შეიტანა მმართებლობასთან, განკარგულებ
ოახდინ ეთო, რომ ჩევნს გუბერნიაში გალ
ეგბულებითი წერა-კითხვის სწავლა იყოს და
ებულიო, ე. ი. რომ ყოველი მშობელ
ალდებული იყოს წერა-კითხვა მაინც ასწავ
ლოს თავის შეიღსაო. თუ მმართებლობა
ურადლება მიაქცია ამ თხოვნას და კლადი
მირის გუბერნიაში ვალდებულებითი სწავლ
აზესდა, უკველია, შემდეგ სხვა გუბერნიებ
მიაც შემოიღებენ ამ წესს და ამას უნდგარი
მო სარგებლობის მოტანა შეუძლია ხალხი
ათების.

1980-1981

— ამ უკანასკნელ დღომდი ტიქრი
ეთანხმებოდა იმ კამისიას, რომელსაც საფრ
გეთისათვის ახალი საშედრო კნიკნების ა
წესება ჰქონდა მინდობილი და რომელმა
გადასწყვიტა, რომ ყოველი მოქალაქე ვა
დებულია საშედრო სამსახურში რამდენ
წელიწადი მსახურებდესო. ახლა კი, როგო
ამბობენ, ტიქრი დათანხმებულა ამ კანონ
და შემდეგში მაშ საფრანგეთშიაც ისეთი ს
ხედრო წესი იქნება, როგორიც პრუსია
და როგორსაც როსკეთში აპირებენ შე
ღებას.

— აარიეს კომუნის დათავტების ხელ
ნაციონალურ კრებაში იმწამსვე ჩამოვადა
ლაპარაკი საფრანგეთის მუშების მდგომა
ბაზე: ერთმა დეპუტატმა ძალიან ჭირია
შენიშნა შმართებლობას, რომ სანამ თვე
მუშა ხალხის მდგომარეობას არ მიიქცევთ
როვან ყურადღებას და არ ეცდებით იმ
ცხოვრების გაუმჯობესობას, მანამ მშვიდ
ბიანობასა და კეთილდღეობას ნუ მოელ
საფრანგეთშიო. ამის თაობაზე მაშინ ბე
ლაპარაკი იყო ნაციონალურ კრებაში;
ლოს ამან ვადასწყვიტა, რომ დავნიშნ
ცალკე კომისია, რომელმაც მუშა ხალ
მდგომარეობა გამოიყელიოს და მიანახოს
თი ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯო
სობის საშუალებებიო. ამ კომისიის თ
მჯდომარეთ დანიშნული იყო მაშინ ოდიფ
პაკიი. კომისიას შეუდგენია ახლა პროექ
ტომლიდამაც გაზეთებში ამ ქამად ორი ძ
ლია გამოცხადებული. პროექტი მუხლი ახ
გაზდა მუშებს შეეხება. ამ პროექტის ძალ
ყმაშვილი, სანამ თხუთმეტი წლის არ შეი

— პრიფეს გაზეთებში სწერენ, რომ
ლა დატუსალებულები, რომელნიც ბაია
ჭორტში იმყოფებიან, მაისის 11 უნდა
გზავნონ კალედონიაშიო. ამ ტუსალ
რიცხვში, როგორც ამბობენ, რომელ
ორიენტი.

ამერიკას გაზეთებში სწერენ, რომ ე
კანდიდატთაგანი, რომელსაც პრეზიდენტ
იმედი უნდა ჰქონდესო, არის გაზ
«New-York-Tribune»-ის რედაქტორი — უფ
ლი. ამბობენ, ამ გამოჩენილ პუბლიკ

ბევრი მომხრეები ჰყავსო; იმას დაუკავშირო შეძლო—
თვის გადაუცია თავისი გაზრი—და დაღრინ
სცდილობს, რომ თავის თავი ამერიკის რეს-
პუბლიკის პრეზიდენტათ ამოარჩევინოს ხალხ-
სა. ამას წინათ გრილლიმ დაბეჭდი გაზეთება
ში წიგნი, რომელშიაც აცხადებს, რომ თუ
ის ამოირჩიეს პრეზიდენტათ, ეცდება მთელი
ამერიკის ხალხის პრეზიდენტი იყოს და არა
რომელიმე უალკე პარტიისა. «მოვიდა ის დრო,
ამბობს გრილლი, როდესაც ჩრდილოეთი
ამერიკის სამხრეთისა და ჩრდილოეთის შტა-
ტებმა უნდა გაუწევდინონ ერთმანეთს მორი-
გების ნიშნათ ხელი და ერთად ეცადონ სა-
ზოგადო კავშირის კეთილ-დღეობისათვისთ.»
მნელათ საფიქრებელი კია, რომ გრანტის
მეტი სხვა ენტერ ამოირჩიონ კიდევ ამერიკის
პრეზიდენტათ; მაგრამ ნოემბრამდი ჯერ ბევ-
რი დროა და კინ იცის—როგორ წავა ამ
ამოარჩევების საქმე.

၈၂၁

ეკროპაში და განსაკუთრებით ინგლისში
და საფრანგეთში დღემდი მხოლოდ მუშა-
კაცები ატადებლნენ უქმაყოფილებას თავის
დაზეირავებელ აღებზე და ფაბრიკანტებზე,
მით რომ ანებებლნენ მუშაობას თავსა და უ-
ცხადებლნენ იმათ, ვინც მუშაობას აძლევულა,
რომ სანამ ჯამაგირს არ მოგვიმატებთ და
მუშაობის დროს არ შევვიტირებთ, მანამ
მუშაობას ხელს არ მოვკიდებთო. დღეს კი
ქალებსაც გამოუცხადებიათ ლონდონში ამის-
თანა უქმაყოფილობა: რამდენიმე ათასი მკრ-
ვალი და სხვა ხელოსანი ქალი შეკრები-
ლან ამ უკანასკნელ დროს ლონდონში, შეუ-
დგენიათ მიტინგი (კრება), რომელზედაც
თავს-მჯდომარეთ ერთი ქალი ყოფილა და
მინისტრთან დაუშერიათ ქალალდი, რომელ-
შიაც თავის უქმაყოფილებისა და მუშაობის
თავის-დანებების მიზეზს აცხადებენ. ისინი
ამბობენ, რომ ინგლისში მუშა-კაცს, კანო-
ნით, 10 საათზე მეტს ვერ ამუშავებს თავის
აღავ; ჩვენ კი დღეში 14-16 და ხან 18 საათს
ვმუშაობთ ხოლმეო. მაგრამ დღიურ ქირას კი
მაინც კაცებზე ნაკლებს გვაძლევენო. ერთი
ინგლისური გაზეთი ამბობს ამის თაობაზე,
რომ სამართლიანობა და კაცობრიული გრძ-
ნობა მოითხოვსო, რომ ქალები ამ მხრით
მაინც იყვნენ კაცებთან გათანასწორებულებო.

შმართებლობის ჯარებში ყველგან დამარცხეს აჯანყებული დონ-კარლოსის მომხრევი; ასე რომ ამჟამად, როგორც ამბობენ, შხოლოთ ბისკაიაში არიან რამდენიმე ასი კარლისტებით. დანარჩენი კი ზოგი დამოუჩილებია შმართებლობას და ზოგი საფრანგეთის სამზღვარზე გადასულია და იქ დაუტყვევებიათ. ამას წინათ კიდევ დავარდა ხმა, რომ თვითონ დონ-კარლოსიც ჩაუკარდა ხელში შმართებლობის ჯარსაო; მაგრამ მეორე შეჩით ისმის რომ ეს ამბავი ტყუილი ყოფილა; მომეტებული ნაწილი გაზეთებისა დარწმუნებით ამბობენ, რომ დონ-კარლოსი ამჟამად საფრანგეთში არისო. და იმის მომხრევი ახლა ერთმანეთს აბრალებენ უკანასკნელ თავის დამარცხებას; განსაკუთრებით ლენერალ რადაზე, რომელიც კარლისტების ჯარის უფროსიათ იყო დანიშნული, ამბობენ, რომ იმან გვიღალატა და იმიტომ წავაგვთ საქმე, თორემ გამარჯვებული დავრჩებოდით.

— မაღრიდის გაზეთებში დაბეჭდილია ქს-
პანის რესპუბლიკური პარტიის პროკურატორი,
რომლიდამაც ზოგიერთი ალაგები მო-
გვყავს აქ:

«რესპუბლიკურებ! ჩექნ მაღრის ცეს დროს
კოსოვოსათ, მაგრამ უკათეს დროს ათც შე-
დაგმი მოგვლით. კარჯისტების აჯანყებისა და

